

APLAUZE PRELUNGI LA BELGRAD PENTRU TEATRUL „NOTTARA“

Pe scenele teatrelor din Belgrad, s-au perindat înaintea Teatrului „C. I. Nottara“, numărate trupe străine — din Europa și America — ale căror spectacole înfățișaseră cele mai noi tendințe în peisajul teatral internațional; firește, în asemenea împrejurări, confruntarea cu publicul iugoslav, deosebit de exigent, nu putea fi privită cu ușurință. Am fost totuși din capul locului întâmpinați cu un viu și general interes față de dramaturgia românească și față de activitatea teatrului nostru, fapt nu lipsit de semnificație. Apoi, deși jucate într-o limbă străină, fără a fi traduse la căști, și Petru Rareș și Crimă și pedeapsă au fost ascultate cu mare atenție, iar dificultățile necunoașterii limbii păreau a fi fost învinse de jocul actorilor. Doar, aplatzele însuflețite la scenă deschisă, ca și cele îndelungi și repetate de după căderile de cortină. Aceleași ovatii au răspândit și spectacolul Viziumi flamande.

Ecourile acestei generale aprecieri s-au materializat în opinii critice publicate în presă. Astfel, „Borba“, sub semnătura lui Milutin Mišići elogiază în Petru Rareș, scrișul lui Horia Lovinescu, precum și „personalitatea artistică excepțional de viguroasă și de bogată“ a lui George Constantin; zărele „Politika Ekspres“, sub semnătura lui Miloslav Mircović, și „Politika“, sub semnătura lui Iovan Cirilov, au, la rândul lor, cuvinte de prețuire deosebită față de realizările colectivului în ansamblul lui, ca și față de interpreți în parte: „Întreg turneul a fost o dovadă grăitoare a existenței unei deja cunoscute școli teatrale românești, precum și a talentului înmăscut al românului pentru joc teatral“ (...) „Cele trei seri nu au descoperit nici un punct slab în ansamblul care posedă un simț deosebit pentru jocul colectiv, lucru care dispăre tot mai mult de pe scenele europene. Fiecare artist, în măsura talentului său, mai mare sau mai mic, a construit personajele sau a urmat indicațiile regizorului, dar fiecare a fost un cunoscător abil al artei teatrale (...) Belgradul care a văzut aproape toți actorii mai cunoscuți ai teatrului contemporan, a salutat în rolul lui Petru Rareș și a lui Porfiri un actor tânăr care îmbină în persoana sa (George Constantin) autoritatea exterioară a unui Orson Welles și poezia unui Harry Baur. El duce figura sa masivă cu ușurință și, pe

aceasta, posedă un simț pentru ritmurile și gradațiile scenice adevărate. Personajul tragic al lui Petru Rareș cit și al demoniacului Porfiri, el le-a construit cu aceeași siguranță, din liniști și tonalități aspre.

Cu aceeași bucurie, parterul plin de artiști belgrădeni a făcut cunoștință în Ștefan Iordache cu un alt actor bun și mai tânăr. Același simț pentru plastică și imaginație a fost pus în serviciul lui Dostoievski și Ghelderode. Iordache a avut îndrăzneala să creeze un Raskolnikov fără autorubire cristică. În asasinul conceput antierotic a existat într-adevăr o înțelegere a lumii contemporane, iar în eroul lui Ghelderode, un joc pînă la autoutitare. Ștefan Iordache posedă un soi paradoxal de farmec scenic — antifarmec. Pe calea aceasta, el merge împotriva sa, dar, în același timp, lucrează pentru sine (...).

Ansamblul Teatrului „Nottara“ se plasează deasupra mediei europene“.

Entuziaste mărturiile de prețuire și de felicitări exprimate pe calea unor scrisori personale, s-au alăturat opiniilor publice. Dintre acestea, rîndurile lui Liubisa Ivanović, prim actor al Teatrului de Dramă Jugoslav, sînt de-a dreptul emoționante: „...în îndelungata mea activitate de actor-creator al unui mare număr de personaje din romanele dramatizate ale lui Dostoievski, am avut prilejul să văd numeroase spectacole cu Crimă și pedeapsă, în interpretarea unor teatre din Moscova, Paris, Varșovia, Praga; însă spectacolul pe care l-ați prezentat dumneavoastră ne-a entuziasmat, pe mine și pe colegii mei, în asemenea măsură, încît vom trăi ani de-a rîndul sub impresia acestei interpretări a lui Dostoievski. Am o admirație deosebită pentru regie și o mare recunoștință față de întregul colectiv actoricesc, pentru creațiile excepționale, de neuitat“.

Aneta Dobre

